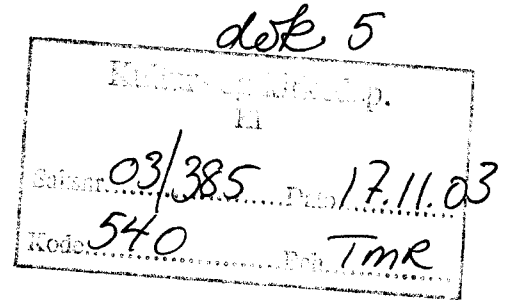

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd / Nidaros biskop

Kultur- og kirkedepartementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

Dato: 11.11.2003

Vår ref.: 03/191-4 KS

Deres ref.:

Høringsuttalelse: Tjenesteordning for proster og menighetsprester

På bakgrunn av drøfting i Nidaros bispedømmeråd 10.11 d.å. gir bispedømmerådet sammen med biskopen følgende felles høringsuttalelse:

Generelt

Vi er tilfreds med at Kultur- og kirkedepartementet (KKD) har tatt initiativ til en revisjon av tjenesteordningene for proster og menighetsprester.

Det er for oss naturlig å se og vurdere forslagene

- i sammenheng med den forskyvning som ellers skjer fra regelstyring til mål- og resultatstyring. Når tjenesteordningen for proster nå er foreslått mindre detaljert enn tidligere ser vi dette som en naturlig utvikling.
- i forlengelsen av ny fritidsavtale for presteskapet hvor prostiet som enhet har vært nødvendig for å sikre betjeningen av menighetene samtidig som prestene får den rettmessige fritid
- som en oppfølging av de positive erfaringene som er høstet gjennom forsøkene med organisering og ledelse av preste-tjenesten

Sett i lys av at alle disse erfaringene enda ikke har slått rot i hele presteskapet, kunne KKD brukt noe mer tid på å motivere for slike endringer før forslag til nye tjenesteordninger ble fremmet. Vi har merket oss at forslagene ikke har fått samme gjenklang i presteskapet som de ble møtt med på prostekonferansen i Bergen og at den korte høringsfristen har vakt reaksjoner. På den annen side tilrettelegger de nye tjenesteordningene for at det kan brukes tid på å implementere prostiet som nytt tjenestedistrikt og det er gode strategiske grunner til at prostinivået bør styrkes nettopp nå. Vi har derfor ikke på dette grunnlag innvendinger til at nye tjenesteordninger blir vedtatt.

Biskop og bispedømmeråd kan i stor grad slutte seg til de forslag som fremmes. Det er likevel naturlig å understreke noen forhold og peke på enkelte forhold som bør vurderes nærmere.

Det er grunn til å tro at det pågående kirkelige reformarbeidet vil medføre endringer i den kirkelige organisering og oppgavefordeling. Vi forventer at det i forlengelsen av dette blir nødvendig med en ny gjennomgang av tjenesteordningene. Slik sett vil

formodentlig de tjenesteordningene som nå vedtas ha begrenset varighet. Vi ser det som viktig at de tjenesteordningene som skal gjelde i denne utviklingsfasen på en konstruktiv måte støtter opp under de prosesser som er nødvendig for komme i havn med reformarbeidet.

Fra departementets side ble det i forbindelse med presentasjonen av tjenesteordningene pekt på at en ikke så behov for å formulere noen overordnet målsetting for prestedtjenesten. Vi tror en slik målsetting kunne vært tjenlig, både for prestedtjenesten generelt og for prostetjenesten, men det fordrer nok en bredere prosess enn det denne høringsrunden gir mulighet for. Desto viktigere er det at det blir gitt tid til dette når tjenesteordningene må gjennomgås i tilknytning til reformarbeidet.

Nærmere kommentarer til Tjenesteordningen for proster:

Biskop og bispedømmeråd vil understreke det positive og nødvendige i

- at prestens plattform som leder av prestedtjenesten styrkes
- at innholdet i prestens medvirkning i biskopens embetsutøvelse fastholdes
- at presten forpliktes på kirkens og bispedømmets mål og strategier
- at prestens ansvar for å samordne prestedtjenesten med rådenes virksomhet understrekes

Dette er den av tjenesteordningene som representerer de største endringene og hvor detaljgraden i ordningen er betydelig redusert. Vi slutter oss i all hovedsak til en slik forenkling.

- Når det gjelder § 4 vises til kommentarene vedrørende § 2 i tjenesteordningen for menighetsprester.
- I § 5 gis presten et samordningsansvar mellom prestedtjenesten og rådene, slik også sogneprester har det. Samtidig må det understrekes at et tilsvarende ansvar ligger på rådene. Det er i lys av at det foreligger et slikt gjensidig ansvar presten må operere. På prostnivået er det imidlertid ikke noe lovfestet rådsorgan. Dette gir mange proster en særskilt posisjon, ikke minst i det kirkelige reform- og utviklingsarbeidet som kirken nå går inn i.
- § 5 gir ellers presten mandat til å blant annet å arbeide for møteplasser for prestedtjenesten og rådene i prostiet. Når dette sees i sammenheng med §§ 1 og 2 åpner dette for mange muligheter til å bidra til utviklingen i menighetene og i prostiet. Vi savner imidlertid en noe tydeligere formulering av at presten også skal bidra til samordningen rådene imellom. Selv om dette kan utledes av andre målsettinger/bestemmelser vil vi på dette punkt foreslå et utdyping ved følgende tillegg til 1.ledd i § 5: "... og bidra til samarbeid rådene imellom."
- § 6 er fortsatt svært detaljert. Det er mulig den må være det. Her listes opp en rekke gjøremål hvorav mange av dem vil fremgå av andre bestemmelser. Pkt i) har en uklar formulering og vi er usikker på hvordan dette skal forstås. Dersom dette innebærer at søknader fra menighetsråd/fellesråd vedr. kirker og inventar/utstyr, fortsatt skal sendes via presten bør dette tydeliggjøres.
- Vi merker oss ellers at det ikke lenger står noe om hvem som skal være prestens vikar. Dette gir større muligheter for fleksible løsninger enn dagens ordning, og vi har ikke merknader til at dette er utelatt.

Nærmere kommentarer til Tjenesteordningen for menighetsprester:

Biskop og bispedømmeråd vil understreke det positive og nødvendige i

- at menighetsprestene fortsatt skal forankre sin tjeneste i bestemte sokn.

Dette er en forutsetning for at vi også gir vår tilslutning til

- at det tilrettelegges for at prestatjenesten kan organiseres i større enheter
- I § 2 listes opp de gjøremål prestene har en særskilt forpliktelse til. Nytt er dåpsopplæring. At presten må delta i dette er naturlig og selvfølgelig. Hvilke konsekvenser denne nye oppgaven vil kunne få for omfanget av de øvrige gjøremål presten skal ivareta er ikke kommentert nærmere. Vi ser at dette vil gi nye utfordringer både for prestene og ledelsen av prestatjenesten. Samtidig er det grunn til å understreke det behovet for bemanningsauke som er skissert i forbindelse med dåpsopplæringsreformen.
- § 2 er ellers den § hvor prestatjenestens innhold profileres. I en slik sammenheng kunne en målsetting for prestatjenesten vært naturlig. En uttømmende drøfting av dette fordrer imidlertid en noe bredere tilnærming enn det denne høringsrunden gir rom for. Likevel vil vi foreslå at det i tillegg til forankringen i "Ord og sakrament" og opplistingen a - d gis et noe bredere perspektiv på prestatjenesten. Dette kan for eksempel skje ved følgende formulering: "Presten skal forvalte Ord og sakrament, slik at kristen tro og liv i menigheten fremmes, ved ...."
En slik justering må få tilsvarende gjennomslag i § 4 i tjenesteordning for proster.
- Til § 4 stiller vi spørsmål om det i den første setningen vil være mer sakssvarende om det står menighetsprest i stedet for sokneprest.
- § 7, siste ledd er nytt, men bekrefter bare gjeldende ordninger. Ordbruken "instruere" er imidlertid lite i tråd med moderne ledelsesprinsipper. Vi foreslår at setningen i stedet formuleres slik: "Presten leder i denne sammenheng kirketjener, klokker, ..."
- §§ 8, 9 og 10 regulerer prestens tjenestedistrikt m.v. Disse bestemmelsene gir etter vår vurdering fleksible muligheter for den lokale tilpasning som må foretas. De rammer som her legges bør ikke innsnevres. Det er gode grunner til at prostiet nå bør etableres som tjenestedistrikt. Det er videre naturlig at dette blir videreført helt og fullt i de etterfølgende §§ 11 og 12 slik KKD foreslår.
- § 14 innebærer at myndigheten til å fastsette instruks flyttes fra bispedømmerådet til biskopen. Dette er for så vidt naturlig idet dette kan sies å være en oppgave som følge av biskopens ledelse av prestatjenesten. På den annen side kan endringer i instruks medføre lønnskrav i h.h.t. hovedtariffavtalens 2.3.4, og dette er utgifter bispedømmerådet må dekke. Slik sett er endringen inkonsekvent. Det vanlige er at den instans som treffer slike vedtak også må disponere økonomiske virkemidler slik at kostnadene kan dekkes.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementet har ikke berørt de administrative og økonomiske konsekvensene av nye tjenesteordninger. Det er imidlertid nødvendig at det også her skjer en gjennomgang og vi vil i den forbindelse peke på:

I forslaget til statsbudsjett for 2004 er det foreslått 3 mill. kroner til styrking av prostetjenesten. Det er her i første rekke tenkt på administrativ hjelp for prosten. Dette er en liten begynnelse som må følges opp. Dersom prostetjenesten skal kunne utvikles i tråd med intensjonene er det en klar forutsetning at bevilgningen økes slik at alle prostene kan få nødvendig administrativ hjelp.

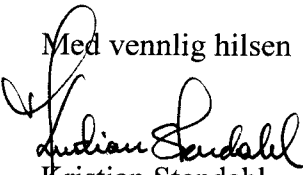
Tjenesteordningen vil måtte tre i kraft fra et gitt tidspunkt. Tempoet i gjennomføring av prostiet som tjenestedistrikt vil avhenge både av sirkulasjonen i presteskapet, utviklingen i instruksarbeidet og av bispedømmerådets evne og prestenes vilje til å inngå nye arbeidsavtaler. Bispedømmerådets evne vil avhenge av blant annet de økonomiske rammevilkår som stilles til disposisjon.

Det er grunn til å tro at de nye tjenesteordningene vil utløse krav om forhandlinger i henhold til hovedtariffavtalens 2.3.4, for så vel proster som prester, dels ved ikrafttredden og dels etter som nye større tjenestedistrikter etableres. Det er helt nødvendig å understreke at det ikke er akseptabelt å overlate til bispedømmerådene å finne dekning for noe av dette innenfor tildelte bevilgninger. Det er helt nødvendig at dette løses gjennom en sentral tilrettelegging og tilleggsfinansiering.

Biskop og bispedømmeråd ser det som nødvendig at KKD sørger for en plan for hvordan de økonomiske og administrative konsekvensene skal håndteres før de nye tjenesteordningene trer i kraft.

Med de merknader som her er gitt anbefaler Nidaros biskop og Nidaros bispedømmeråd at de nye tjenesteordningene vedtas.

Med vennlig hilsen

Kristian Stendahl
Stiftsdirektør
Direkte innvalg: 73539106

Kopi: Øvrige bispedømmeråd/biskoper
Kirkerådet